

11. Tagung zur Hinterglaskunst, Innsbruck, 11.–12. 10. 2019

Ve dnech 11.–12. října 2019 se ve Volkskunstmuseum Innsbruck konal 11. ročník prestižní mezinárodní konference Tagung zur Hinterglaskunst. Toto kolokvium představuje od svého vzniku v roce 2006 nejvýznamnější interdisciplinární platformu, na níž se setkávají zájemci o techniku podmalby na skle z různých oblastí, zvláště badatelé z řad historiků, uměleckých historiků, etnologů, kurátoři muzejních sbírek, restaurátoři, sběratelé a výtvarníci z několika zemí, mj. Německa, Rakouska, Francie, České republiky, Švýcarska či Kanady.

V souladu s převažující tendencí v přístupu k dané problematice a důrazu na výzkum dvorních a měšťanských podmaleb měla větší část přednesených referátů umělecko-historické zaměření. Orientovala se mj. na významné osobnosti, vývoj malířství na skle v určitých oblastech nebo specifické fenomény podmalby na skle (např. Elisa Ambrosio, *Anna Maria Abesch (1706–1773) – Die erste Schweizer Frau, die die Hinterglasmalerei als Beruf ausübte*; Thierry Audric, *Die chinesische Hinterglasmalerei für den europäischen und amerikanischen Markt 1750–1850*; Susanne Sagner, *Ewige Kalender hinter Glas – fragiler Wandschmuck zwischen Information und Dekoration*). Dva příspěvky akcentovaly místo konání akce a zaměřily se na historii a vývoj malby na skle v Tyrolsku, jejíž kořeny sa-

hají do poloviny 16. století, přestože k vlastnímu představení bohatých sbírek tyrolského Volkskunstmusea nedošlo (Alexandra Ulrich, *Drei Jahrhunderte Tiroler Hinterglasmalerei*; Hans-Paul Ties, *Neu entdeckte Hinterglasbilder der Barockmaler Nikolaus Auer und Joseph Haller aus dem Südtiroler Passeiertal*).

Některé příspěvky se v modifikované podobě navrátily k tématům, která zazněla v rámci minulých ročníků (např. Julia Quandt, *Johann Wolfgang Baumgartner (1702–1761) – Neuentdeckungen 2012–2019*; Helena Brožková, *Hinterglasmalerei in den Barockresidenzen des Adels*; Constanze Werner, *Nicht nur Heilige – Hinterglasmalerei in Oberammergau im 18. und 19. Jahrhundert*). Prezentace nových poznatků a objevů pregnantně dokládá neustále se prohlubující úroveň poznání historie podmalby.

Část referátů měla etnologický charakter a dotýkala se problematiky z pozice podmalby na skle jako rustikalizovaného fenoménu a součásti tzv. tradiční lidové kultury. Představení tvorby určitých oblastí – regionálních variant podmalby se zabývali Monique Camus (*Senegal: Hinterglaskunst als religiöse Praxis im Islam*) a Luboš Kafka (*Die Hinterglasmalerei im westlichen Teil von Mährisch-Schlesien – von der malerhandwerklichen zur volkstümlichen Malerei*). Příspěvek Karin Rühl (*Hinterglasmalerei*

als Weltsprache der Volkskunst – Aus der Sammlung Udo Dammert) se týkal pověstné sbírky, jejíž část měli možnost shlédnout v domácím prostředí také čeští návštěvníci, a to v rámci výstavy v Lobkovickém paláci na Hradčanech v roce 1991. Představení monografie o podmalbách z bavorského Raimundsreutu a projektu na realizaci muzea specializovaného na tamní podmalby podala Sigrid Schneider (*Das Raimundsreuter Hinterglasbild – Höhepunkte 2019: Neues Museum und Buch „Glanzlichter“*).

Na rozdíl od jiných ročníků v Innsbrucku scházely příspěvky z oblasti restaurování a konzervování malby na skle. Tento úkol je pro restaurátory velmi obtížný vzhledem k rozdíl-

né roztažnosti skla a barevné vrstvy i absolutní nesavosti skleněného podkladu, na který je malba nanášena. Některé referáty se však zaměřily na přerod klasické historické malby v techniku současného výtvarného umění, například Diana Oesterle (*Wiederentdeckung und Aneignung der Hinterglasmalerei durch den „Blauen Reiter“*) a Ulrich Stückelberger, který představil vlastní tvorbu založenou na výtvarném zpracování rozbitých skleněných tabulí.

Konferenci nedoprovází vydání sborníku – přednášející své příspěvky obvykle publikují v různých odborných periodikách. Přesto je každý další ročník dokladem, jak přínosná a potřebná je na tomto poli mezioborová spolupráce.

Luboš Kafka (EÚ AV ČR, v. v. i.)